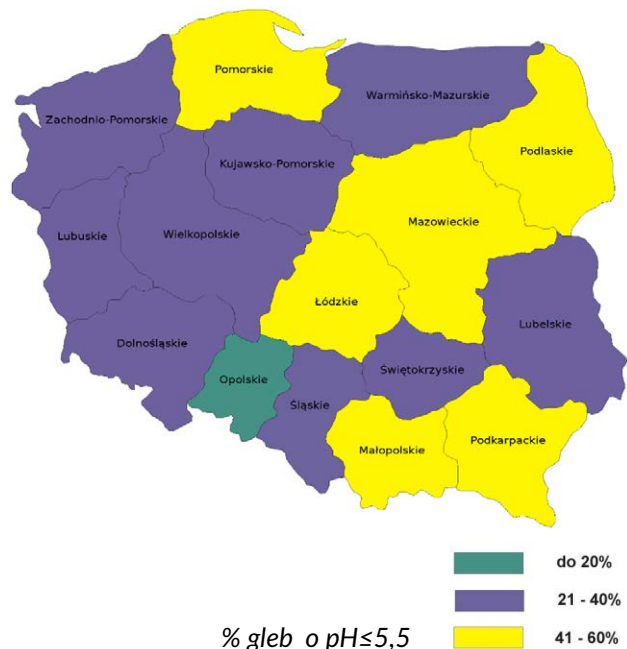

Stan zakwaszenia gleb w Polsce wg OSChR

Tylko około 30% gospodarstw rolnych stosuje dawki wapna powyżej średniej ustalonej przez GUS, a udział gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych objętych badaniami agrochemicznymi obejmuje około 40% gruntów, w niektórych rejonach kraju przekracza nawet 60% areалу UR.

„Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” to wsparcie działań w rolnictwie na rzecz poprawy jakości środowiska w latach 2019-2023

Wnioski o dofinansowanie zakupu wapna nawozowego (nawozów wapniowych i środków wapnujących) na gleby o pH ≤ 5,5 można składać w OSChR. Więcej informacji o Programie dostępnych jest na stronach internetowych pod adresem: www.schr.gov.pl oraz <http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/ogolnopolski-program-regeneracji-gleb/>

Badania odczynu gleby i ustalenie potrzeb ich wapnowania można wykonać w 17 okręgowych stacjach chemiczno-rolniczych:

Białystok, 15-027 ul. Ogrodowa 10
Bydgoszcz, 85-090 ul. Powstańców Wlkp. 6
Gdańsk, 80-874 ul. Na Stoku 48
Gliwice, 44-100 ul. Sowińskiego 26
Gorzów Wielkopolski, 66-400 ul. Św. Jerzego 26
Kielce, 25-112, ul. Wapiennikowa 21
Koszalin, 75-411, ul. Partyzantów 7-9
Kraków, 30-133, ul. Kołowa 3
Lublin, 20-810, ul. Sławinkowska 5
Łódź, 92-003, ul. Zbocze 16A
Olsztyn, 10-444, ul. Kołobrzaska 11
Opole, 45-233, ul. Oleska 123
Poznań, 60-163, ul. Sieradzka 29
Rzeszów, 35-021, ul. Prof. L. Chmaja 3
Szczecin, 70-483, ul. Wojska Polskiego 117
Warszawa-Wesoła, 05-075, ul. Żółkiewskiego 17
Wrocław, 50-244, pl. Św. Macieja 5

Wszystkie laboratoria posiadają akredytację
Polskiego Centrum Akredytacji

www.schr.gov.pl

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

www.gov.pl/web/rolnictwo

ROLNICTWO DLA ŚRODOWISKA

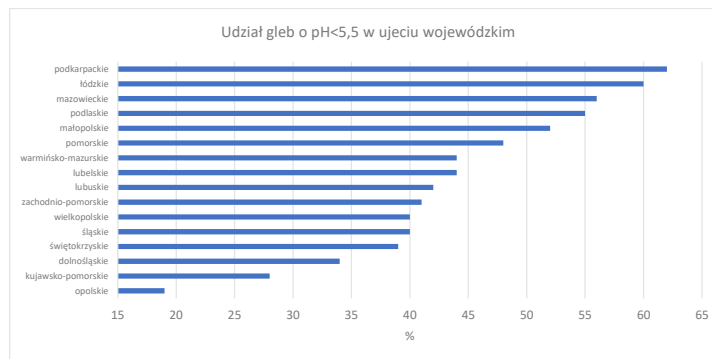
ŚRODOWISKO DLA ROLNICTWA

Gleby w Polsce charakteryzują się tendencjami do postępującego zakwaszenia. Wynika to z:

- przebiegu naturalnych procesów glebotwórczych,
- panującego klimatu,
- oddziaływań antropogenicznych (stosowanie nawozów azotowych, emisja tlenków SO₂, NO_x i NH₃ pochodzących ze spalania przez przemysł i transport surowców energetycznych, głównie węgla i pochodnych ropy naftowej):
 - depozyt SO₂ i NO_x z atmosfery decyduje w 70% o procesach zakwaszania gleby, z czego depozyt dwutlenku siarki w 43,6%, a tlenków azotu w 26,4%.
 - nawożenie azotem wpływa na obniżenie pH gleby w około 30%.

Zakwaszenie gleb stanowi zagrożenie dla środowiska oraz pozostaje dużą barierą w produkcji roślinnej:

- pogarsza strukturę gleby,
- osłabia kompleks sorpcyjny i zdolność zatrzymywania wody (co ma szczególne znaczenie w okresach suszy),
- zwiększa mobilność glinu i manganu oraz innych metali ciężkich w glebie,
- zmniejsza efektywność wykorzystania azotu i fosforu,
- pogarsza jakość wód powierzchniowych (straty niewykorzystanego przez rośliny azotu i fosforu),
- wpływa negatywnie na jakość wód podziemnych (przenikanie azotu azotanowego),
- zmienia niekorzystnie skład mikroflory glebowej,
- przyczynia się do redukcji plonów i strat składników pokarmowych z gleby.

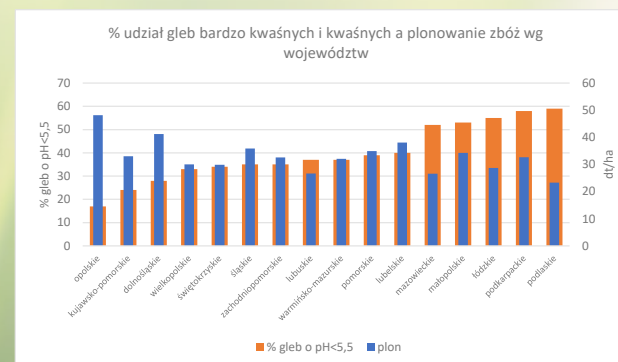

Niskie pH w powiązaniu z dużym udziałem gleb bardzo lekkich i lekkich skutkuje znaczącymi potrzebami wapnowania, sięgającymi 2/3 gleb użytkowanych rolniczo w Polsce.

Negatywny wpływ zakwaszenia gleby skutkuje:

- zmniejszeniem plonów,
- niewykorzystaniem przez rośliny azotu i fosforu.

Wrażliwość na kwaśny odczyn	Gatunek roślin	Optymalne pH gleby
rośliny silnie reagujące na zakwaszenie gleby	pszenica ozima i jara, jęczmień, kukurydza, rzepak, gorczyca, burak cukrowy, pastewny i ćwikłowy, bobik, lucerna, koniczyna, nostrzyk, wyka, soja, kapusta pastewna i biała, konopie, mak, cebula, szpinak, czosnek, seler, sałata, wiśnia, czereśnia, śliwa	6,0-7,5
rośliny mniej wrażliwe na zakwaszenie gleby	żyto, owies, ziemniak, brukiew, rzepa, groch, fasola, marchew, len, słonecznik, cykoria, tymotka, jabłonia, grusza, agrest, porzeczka, malina, poziomka, ogórek, pomidor	5,0-6,5
rośliny mało wrażliwe na zakwaszenie gleby	gryka, łubin żółty, seradela, tytoń, rzodkiew, rzepa czarna, rabarbar	< 5,0

Przy pomocy badań laboratoryjnych albo testów glebowych można określić pH gleby i ocenić stan zakwaszenia.

Ocena odczynu gleby	pH w 1 mol KCl · dm ⁻³
bardzo kwaśny	< 4,5
kwaśny	4,6-5,5
lekko kwaśny	5,6-6,5
obojętny	6,6-7,2
zasadowy	> 7,2

Badania wykonuje się raz na kilka lat (3-5) z powierzchni do 4 ha (przy większej zmienności glebowej - z powierzchni mniejszej).

Na podstawie badania pH i kategorii agronomicznej gleby można wyznaczyć dawki wapna niezbędne do odkwaszenia gleby.

Kategoria agronomiczna gleby	Potrzeby wapnowania/dawki CaO t/ha			
	konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone
bardzo lekkie	3	2	1	-
lekkie	3,5	2,5	1,5	-
średnie	4,5	3	1,7	1
ciężkie	6	3	2	1